

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 431-1903)

Originalt emne

Telegrafvæsen

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 28. januar 1904](#)
- 2) [Byrådsmødet den 7. juli 1904](#)
- 3) [Byrådsmødet den 18. august 1904](#)
- 4) [Byrådsmødet den 8. september 1904](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 28. januar 1904 - side 9

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 431-1903)

Fra Telegrafingeniøren for 2det Ingeniørdistrikt var der under 5te d. M. modtaget en Meddelelse om, at Statstelegrafen paatænkte en Forandring af Statstelegraf- og Telefonledningernes Indføring i Byen bl. a. ved Nedlægning af underjordiske Kabler, hvorhos der forespurgtes, om Byraadet fandt noget at erindre imod Ledningernes Anbringelse paa den i følgende Beskrivelse nævnte Maade:

"For Tiden indføres Statens Telegraf- og Telefonledninger til Telegrafstationen i Mejlgade (Borgmestergaarden) ad følgende Veje:

1. Nord fra langs Randers Landevejen indtil Christiansbjerg (Punkt grønt a paa Kortet), herfra ad Skovangsvej til Grenaavejen (Punkt b), videre langs dennes vestlige Kant til Niels Juelsgade og Saltens Bæk (Punkt c), hvor Ledningen skærer over Vejen og gaar ned gennem Skoven til Banens Terræn (Punkt d), som derefter følges indtil ud for St. Olufs

Badeanstalt (Punkt e). Her er den ført over Kystvejen til Borgmestergaarden (Punkt f.)

Hele Linien er paa Kortet betegnet med grønt.

2. Vest og Syd fra føres Ledningerne langs Banens Terræn, indtil de ved Jernbanebroen over Aaen ved Havnen føres i Kabler gennem Mindegade, Mindebroen, Skolegade og Mejlgade.

3. Endvidere er en Stangrække fra Skanderborg ført gennem Frederiks Allé indtil Frederiksbroen, hvorfra den følger Banens Terræn og gaar sammen med de under 2 nævnte Ledninger.

Denne Ledning ligesom de langs Banens Terræn følgende Stangrækkeledninger ere ikke indlagte paa Kortet.

De paatænkte Ændringer i ovenstaaende Indføringer i Aarhus By er følgende:

1. Liniestrækningerne abcd samt ef tænkes nedlagte.

I deres Sted etableres en Stangrækkeledning (betegnet med rødt) langs Randers Landevej fra Christiansbjerg (Punkt A) til Vennelyst (Punkt B).

Her paatænkes Stangrækkeledningen erstattet med en Kabelledning (betegnet med rødt, punkteret) der i ca. 1 Meters Dybde under Jorden føres ad Nørrebrogade (fra Punkt B) Tvergade, tværs over Kystvejen til Banens Terræn (Punkt C) videre ad dette til Havnegade (Punkt D) indtil det ved Mindebroen (Punkt E) støder til de nuværende Kabler. Herfra føres alle Kabler samlet langs Aagade til den ny Telegrafstation (Punkt F).

De fra Østbanegaarden m. m. kommende Ledninger fortsætte langs Banens Terræn (fra Punkt grønt e) til Havnegade som Stangrække og føres her over Tagene til den ny Station. Eventuelt kunne disse Ledninger føres over Tagene allerede ved St. Olufs Badeanstalt (Punkt e).

I Overgangspunktet mellem Luftledninger og Kabel tænkes rejst en Stang af passende Højde, foroven forsynet med en Kasse til Dækning af de for Overgangen nødvendige Sikkerhedsforanstaltninger m. m.

En Skitse af denne Stang med Kasse vedlægges.

For at undgaa Overlast m. m. af denne Overgangsstang ønskes den anbragt i Vennelyst Anlæg umiddelbart indenfor Hegnet mod Nørrebrogade.

2. Ledningerne langs Banens Terræn Syd fra tænkes helt eller delvist førte i Kabel fra et Punkt paa Banen betegnet ved K.

Kablet, der udgaar fra dette Punkt og er betegnet paa Kortet med en rød, punkteret Linie, tænkes derefter ført langs Banens Terræn til Hjørnet af Fredensgade og Sønder Allé (Punkt H).

Herfra i Fredensgades Fortov eller Vejbane efter Byens Anvisning, over Fredenstov og Mindegade til den nuværende Kabelaae paa Mindebroen (Punkt E). - Herfra ad Aagade til Stationen (Punkt F).

3. Den fra Skanderborg ad Frederiks Allé til Frederiksbroen førte Stangrækkeledning paatænkes eventuelt nedlagt ved samme Lejlighed."

Sagen havde været tilstillet Brolægningsudvalget til Erklæring, fra hvilket der nu forelaa følgende Indstilling af 25de d. M. :

"Udvalget anbefaler for Byens Vedkommende de af Stadsingeniøren opstillede Vilkaar for Tilladelse til Anbringelse af underjordiske Kabler.

For Randers Landevejs Vedkommende, hvor der tænkes anvendt overjordisk Ledning til Punktet B, anbefales det, at dette Punkt forlægges til Trøjborgvej, og at man allerede her begynder med underjordisk Ledning.

Strækningen C-D-E sorterer ikke under Brolægningsudvalget, men berører Havneudvalget.

Med Hensyn til den i Skrivelsen omtalte Stander med Overgangskasse, som er foreslaaet opstillet i Vennelyst bemærkes, at denne ved Punktet B's Forrykkelse vil blive at opstille ved Hjørnet af Trøjborgvej.

Hvad angaar Ledningen fra Østbanegaarden, anbefales, at den straks fra Østbanegaarden føres over Hustagene til Hovedstationen for at undgaa Standere langs Kystvejen.

Til de Syd fra kommende Ledninger haves intet at bemærke."

De af Stadsingeniøren foreslaaede Betingelser var følgende :

1) Underjordiske Telegrafkabler maa i Almindelighed kun anbringes i Gadernes Fortove. De kunne nedlægges paa den af Telefonselskabet foreslaaede Maade (se næste Sag, Side 335), dog saaledes, at Dybden bliver 3 Fod.

De til Kabeldækningen anvendte Mursten skulle være røde.

2) Nedlægges Telegrafkablet i Fortove, hvor der allerede findes elektricitetsførende Kabler, maa disse ikke i nogen Henseende beskadiges eller forulempes.

Nedlægges Telegraf kabler i Fortove, hvor der for Tiden ikke er nedlagt elektricitetsførende Kabler, maa der drages Omsorg for, at der økonomiseres saa meget som muligt med Pladsen, saa at der senere kan anbringes andre Kabler.

3) Eksisterende Kloak-, Gas- og Vandledninger maa ikke forulempes ved Nedlægningen af Telegrafkabler. Byen forbeholder sig til enhver Tid at anbringe Gas- og Vandledninger i Fortovene, hvor Telegrafkablerne ere beliggende, selv om saadanne (o: Vand- og Gasledninger) ikke for Tiden forefindes.

4) I Tilfælde, hvor Telegrafkabler krydse Gadernes Kørebaner, skal Kablerne føres under Kørebanen i solide Støbejernsrør, som samles med Muffer og udstøbes med Bly.

Rørets Beliggenhed i Forhold til Bordurstenens Overkant maa for hvert enkelt Tilfælde bestemmes af Brolægningsudvalget.

Det anbefales at anbringe Samlekasser i Fortovene i Vinkelpunkterne, da senere Opbrydning af Gadernes Kørebaner i Almindelighed ikke vil blive tilladt.

5) Telegrafkablerne maa ikke fra Fortovet føres op fra Husenes Facade mod Gaden, men skulle ad underjordisk Vej føres ind i den Ejendom, hvor Statstelegrafen agter at indrette Telegrafstation.

6) Forinden Telegraf kablerne indlægges, maa der foreligge af Byraadet approberede Planer saavel for Hovedtrækkene som for alle Enkeltheder vedrørende Kablernes Anbringelse i Byens Gader og Fortove. Gadeplaner af Størrelse mindst 1:80 C, hvorpaa Telegrafkabernes Beliggenhed nøjagtig skal være angivet, skulle fremsendes i 2 Eksemplarer.

Brolægningsudvalget skal have Adgang til at kontrollere, at Nedlægningen foregaar i Overensstemmelse med de approberede Planer.

7) Al den Skade, som Telegrafkabernes Nedlægning, Opstilling af Stænger m. m., kort sagt, som ved det hele Anlægs Udførelse foraarsages paa Kommunens eller private Gader, Veje Ledninger eller Ejendomme, skal straks istandsættes af Statstelegrafen og nøjagtigt efter Brolægningsudvalgets Anvisninger.

Statstelegrafen har Vedligeholdelsespligt for alle de Strækninger, hvor Telegrafkablerne

ere nedlagte: for asfalterede Gader:5 Aar efter Opbrydn. og Brolægn.

" brolagtedo. 2-"-"

"makadamiserede do. 2-"-•

" Fortove 2-"-"

Vedligeholdelsen foretages af Brolægningsudvalget naar det dertil maatte finde Anledning, paa Statstelegrafens Regning.

Foretages Opbrydning senere, ere de samme Vilkaar gældende som ved Nyanlægget-.

8) I alle Tilfælde, hvor Byen lader foretage Omlægning og Omprofilering af Gader og Fortove, i hvilke Statstelegrafen har nedlagt Kabler, maa samme uden Udgift for Byen foretage Omlægning af Kablerne efter Brolægningsudvalgets Anvisning, dersom Byen forlanger det "

Byraadet tiltraadte Indstillingen, idet man dog overfor Statstelegrafen vilde udtale Ønsket om, at de ad Randersvejen og Skanderborgvejen indførte Ledninger lagdes i Jorden allerede ved Kommunens Nord- og Sydgrænse subsidiaert ved et Punkt Nord for Christiansbjerg og ved Magdalenemøllen.

(Se Mødet den 7de Juli 1904).

Uddrag fra byrådsmødet den 7. juli 1904 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 431-1903)

Efter at Byraadet under 30te Januar d. A. havde tilskrevet Telegrafdirektoratet overensstemmende med den i Mødet den 28de s. M. tagne Beslutning angaaende Planerne for Nedlægning af Telegraf kabler i Byens Gader, havde man modtaget følgende Skrivelser fra Telegrafdirektoratet af 2den April og 18de f. M. :

"I Besiddelse af Byraadets Skrivelse til Telegrafingeniøren for 2det Ingeniørdistrikt af 30te Januar d. A. og i Fortsættelse af mundtlig Forhandling skal Telegrafdirektoratet herved meddele, at det indgaar paa de af Byraadet fremsatte Vilkaar og Ønsker for Fremførelsen af underjordiske Kabelanlæg i Aarhus Gader, dog med følgende Undtagelser og Forbehold:

1) Telegrafvæsenet kan imødekomme Byens Ønske og fjerne samtlige Telegrafledninger fra Frederiksgade (Skanderborg Landevej), men ser sig ikke i Stand til at paabegynde de underjordiske Kabelanlæg for de ad Randers Landevej indgaaende Ledninger allerede ved Christiansbjerg. Da Bebyggelsen mellem dette Punkt og Vennelyst er overmaade ringe, synes en saadan Foranstaltning ej heller nødvendig. Kabelanlægget vil man derimod kunne begynde paa Hjørnet af Vennelyst Boulevard, og man anmoder om Byraadets Tilladelse til paa dette Hjørne og paa Vennelysts Grund at opstille et Kabelhus, paa hvilket Sted det ikke vil kunne være til nogen som helst Ulempe for Anlægget.

2) Byraadet ønsker, at Telegrafkablerne, hvor de krydse Gaderne, skulle nedlægges i Støbejernsrør og udstøbes med Bly.

Man skal bemærke, at en saadan Foranstaltning er ganske unødvendig af Hensyn til Kablerne og vil forøge Ulemperne ved Opbrydningen af Kørebanen, idet Nedlægningen af de paagældende Rør vil kræve længere Tid end selve Kablets Nedlægning.

3) Medens Telegrafvæsenet erstatter al Skade, som Anlægene maatte foraarsage paa offentlig eller privat Ejendom og istandsætter alle Gadebelægnings ganske efter de Anvisninger, som Byraadet maatte give ved dets Embedsmænd, mener man ikke at kunne paatage sig en formel Vedligeholdelsespligt for de Gadetrækninger, i hvilke Telegraf kabler nedlægges, men det er en Selvfølge, at Telegrafvæsenet ogsaa i Fremtiden refunderer Kommunen de Udgifter ved Gadernes og Vejenes Vedligeholdelse, der ere en direkte Følge af Telegrafkablernes Nedlægning.

4) Ledningerne fra Østbanegaarden kunne ikke føres over Hustagene, men man mener at kunne imødekomme Byraadets Ønske at fjerne Telegrafstængerne langs Kystvejen ved at føre de paagældende Ledninger langs Boulevarderne fra Østbanegaarden til det under 1) omtalte Kabelhus ved Vennelyst.

Telegrafdirektoratet imødeser herefter en behagelig Udtalelse om, hvor vidt man fra Kommunens Side kan indgaa paa de ovenstaaende Ændringer og Forslag."

"Under Henvisning til Telegrafdirektoratets Skrivelse af 2den April d. A. om de underjordiske Kabelanlæg skal man herved til nærmere Oplysning præcisere, paa hvilke Steder af Byens Grund det vil blive nødvendigt at nedlægge Kabler eller at have Stangrækker.

Kablet Syd fra støder til Byens Grund i Borupsgades Fortov ca. 70 Meter Vest for

Frederiksbroen. Følger derefter langs Banens Hegn ad Kriegersvej til Orla Lehmanns Allé. Videre ad denne Allés østlige Fortov til Banegaardsgades sydlige Fortov, videre ad denne Gade langs Anlæget ved Dalgas Statue forbi Hovedstationen til Fredensgade og videre ad denne Gades sydlige og østlige Fortov til Fredenstov, over dette ad Mindebrogade, Mindebroen til Aagade og endelig ad denne til Stationen.

Kablét Nord fra forlader Banens Grund og gaar over paa Byens ved Østbanetorvet, følger derefter Kystvejens østlige Fortov langs Banens Terræn til Set. Olufsgade, skraar her over Kystvejen til Skolebakkens inderste og vestligste Fortov som det følger til Borgmesterens Have.

Stangrækken fra Randers fortsættes ad denne Landevejs vestlige Side ind mod Byen til Generalsboligen, bøjer her af og gaar ned ad Østboulevardens nordlige Fortov til Østbanegaarden, hvor den paa Banens Terræn ender i det paatænkte Kabelhus.

Stangrækkerne, der tænkes nedlagte, ere: Strækningen fra Frederiksbroen ad Frederiksallé, Skanderborg Landevej, til dennes Skæring med Banen. - Strækningen fra Kristiansbjerg ad Skovangsvej, Grenaaavej, Saltens Bæk til Banens Terræn.

Af Hensyn til Arbejdets Udførelse udbeder man sig snarest belejligh det ærede Byraads Udtalelse om Sagen."

Skrivelserne havde været tilstillet Brolægningsudvalget til Erklæring.

Overensstemmende med Udvalgets Indstillinger vedtog Byraadet at tiltræde Telegrafdirektoratets Forslag med visse Forbehold, saaledes som det fremgaar af følgende under 9de d. M. udfærdigede Svarskrivelse:

"I Besvarelse af det ærede Telegrafdirektorats Skrivelse af 2den April d. A. vedrørende de underjordiske Kabelanlæg i Byens Gader og de i behagelig Skrivelse af 18de f. M. omhandlede Ændringsforslag til den oprindelige Plan skal Byraadet tillade sig at bemærke følgende:

Da Telegrafvæsenet under Hensyn til, at Bebyggelsen langs Randers Landevej mellem Christiansbjerg og Vennelyst kun er ringe, ikke ser sig i Stand til at imødekomme Byraadets Ønske om en underjordisk Kabelledning paa denne Strækning, skal man ikke have noget imod at frafalde dette Ønske, saa længe Forholdene ikke i væsentlig Grad forandres. Ej heller har Byraadet noget at erindre imod, at den fra Skæringen mellem

Boulevarden og Randersvejen ad Nørrebrogade til Kystvejen projekterede Ledning forlægges til Boulevarden-Østbanetorvet for derfra at føres ind paa Statsbanernes Terræn, idet man dog af Hensyn til de mange allerede tilstedeværende Luftledninger paa Østbanetorvet maa fastholde Ønsket om, at den nævnte Linie som oprindelig foreslaaet føres i Jorden fra et i "Vennelyst" anbragte Kabelhus, af hvilket man da maatte udbede sig nærmere Beskrivelse med Tegninger og Situationsplan.

Forslaget om, at Linien langs Kystvejen lægges som underjordisk Kabel kan Byraadet ganske tiltræde under Forudsætning af, at der forinden Arbejdet paabegyndes, forelægges Raadet nøjagtige Planer, som vise Kablets Beliggenhed i Fortovene samt Gadeoverføringerne, ligesom der med Brolægningsudvalget vil være at træffe Overenskomst om Fortovenes Istandsættelse efter Opbrydningen, navnlig for saa vidt angaar de med Tjærebeton befæstede Fortove.

Byraadet kan indgaa paa, at der ved Kablernes Nedlægning i Gadekrydsninger anvendes Monierkasser med Laag i Stedet for som oprindelig foreslaaet støbte Jernrør med Blysamlinger.

Ligeledes kan Byraadet tiltræde den af Telegrafdirektoratet foreslaaede Formulering af Bestemmelserne vedrørende Telegrafvæsenets Vedligeholdelse af de Gader, hvori Kablerne ere nedlagte.

Med Hensyn til Kabellægningen over Mindebro ønsker Havneudvalget, at Arbejdet ved Opbrydning og Anbringelse af Fortogsfliserne foretoges ved Havnens Foranstaltning paa Telegrafvæsenets Hegning."

Uddrag fra byrådsmødet den 18. august 1904 - side 5

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 431-1903)

Til Efterretning forelaa en Skrivelse fra Telegrafdirektoratet af 21de f. M., hvorefter Ingeniør V. G. Thomsen var bemyndiget til paa Direktoratets Vegne at føre de nærmere Forhandlinger angaaende Kabelnedlægningen i Gaderne.

(Se Mødet den 8de Septbr.)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 431-1903)

I Henhold til Forhandlinger, der havde fundet Sted mellem Telegrafvæsenet og Udvalgene for Brolægning og Gasværket angaaende forskellige Spørgsmaal vedrørende Kabelnedlægningen i Gaderne, forelaa der fra Udvalgene Indstilling om, at Punkt 3 i de i Mødet den 28de Januar d. A. (se dette) vedtagne Vilkaar suppleredes med følgende Bestemmelse:

"Hvor Kabler krydse Gasstikledninger, maa disse ikke tjene til Støtte for Kablerne; men de skulle overskæres og atter samles med Langgevind. Dette Arbejde udføres af Gasværket paa Telegrafvæsenets Bekostning.

Telegrafkablet bør ligge uden for de nuværende Lyskabler. Hvor der ikke er Lyskabler, bør Telegrafkablet lægges saaledes, at der er Plads til et Lyskabel mellem Telegrafkablet og Murlinien. Endvidere maa Telegrafkablerne saa vidt mulig holdes i en Afstand af 1,5 Meter udenfor Føde- og Fordelingskasser og paa Krydsningsstederne 0,5 Meter under Belysningskablerne.

Induktion af Telegraf kablerne - eventuelt foraarsaget af Lyskablerne - maa Telegrafvæsenet selv bære Ansvar for."

Byraadet tiltraadte Indstillingen.

(Se Mødet den 7 de Juli d. A.)

